

[Søren Olesen.]

eksempler på det — hvor folk ikke har kunnet optages i sygekasse og derfor har været afskåret fra at søge aldersrente. Men loven er nu engang således, at denne betingelse findes, og derfor kan jeg også tiltræde, at man i tilfælde som disse giver dem, der har været forhindret i at blive optaget i sygekassen, adgang til at få aldersrente. Det vil antagelig ikke dreje sig om så farligt mange, da det jo kun er et par år siden, man gav en lignende tilladelse.

Socialministeren (Strøm): Jeg takker samtlige ærede ordførere for deres venlige tilslutning til lovforslaget.

Der er fremkommet enkelte udtalelser, som vel kunne give mig anledning til at fremsætte bemærkninger, men jeg skal under hensyn til den enighed, der er om lovforslaget, undlade dette og blot endnu en gang takke for den venlige tilslutning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om forhøjelse af hædersgaver.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1867; fremsættelsen findes i tidenden sp. 3314).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Evald Kristensen: Jeg takker den højtærede socialminister, fordi han i anledning af 10 års dagen for vort lands befrielse har fremsat lovforslag om 25 pct.s forhøjelse af de hædersgaver, der ydes til efterladte efter faldne og til sårede den 9. april 1940 og den 29. august 1943. Jeg er glad for, at man i forslaget også har taget efterladte efter søfarende og fiskere med og, i medfør af lov nr. 475 af 1. oktober 1945 om erstatning til besættelsestidens ofre, også dem, der var med i modstandskampen og ved internering eller deportation satte liv eller helbred til. Også hædersgaverne til det danske politi og grænsegendarmeri er foreslået forhøjet.

Hædersgaverne er kun et beskedent udtryk for hele nationens tak til dem, der gav liv eller førlighed som indsats i de tunge år. At tilsvarende forhøjelse foretages af de understøttelser, der ydes i anledning af ulykkestilfælde på søen under den første verdenskrig, finder jeg ret og rimeligt, og jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Jens Chr. Christensen: Jeg er i den heldige og behagelige situation at kunne takke den højtærede minister for fremsættelsen af nærværende lovforslag. Vel ved jeg, at penge ikke kan mildne savnet af døde og ej heller mildne savnet af helbred og førlighed, men vi, der kom igennem de tunge år med liv og førlighed i behold, kan dog ved at vedtage det foreliggende lovforslag vise vor påskønnelse overfor de mennesker, der tager sigte på.

Det beløb, det drejer sig om at forhøje hædersgaverne med, er jo egentlig kun udtryk for en ajourføring af den købekraft, de havde, da de blev indført, og det er kun naturligt, at dette finder sted.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

Jacob Pedersen: Den højtærede socialminister har i anledning af 10 års dagen for Danmarks befrielse den 5. maj 1945 fundet det retfærdigt og rigtigt at forhøje med 25 pct. de hædersgaver, som den danske stat yder til efterladte efter faldne og til sårede og invaliderede fra krigens og besættelsens år.

Mit parti kan fuldtud tiltræde dette. Vi finder det ganske i overensstemmelse med de følelser og tanker, vi alle må nære ved denne særlige, denne ganske særlige milepæl i vort folks historie. Vi ønsker at vedgå arv og gæld. Vi vil mindes dem, der ikke opnåede at se befrielsen og friheden, og finder stadig, at det er en smuk tanke at hædre deres efterladte og dem, der satte helbred og førlighed til. Vi vandt friheden; nu skal freden vindes, hvilket nok kan give os et og andet at tænke på, også i vort forhold til vore medmennesker.

Lad os derfor på 10 års dagen for vor genvundne frihed stadig hædre de landsmænd, der gav mest, de landsmænd, der

[Jacob Pedersen.]

ofrede mest. Lad vore bestræbelser rette sig mod det mål at hele og helbrede det, krigen slog i stykker for det enkelte menneske og det enkelte hjem, så vil det sammenhold, vi oplevede i hine tider, blive til fredens og fremtidens sammenhold.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag til hurtig og velvillig behandling.

Else Zeuthen: Jeg kan fuldtud tilslutte mig de bemærkninger, der er fremsat til det foreliggende lovforslag af de andre ærede ordførere, og jeg tilsiger mit partis velvillige støtte til en hurtig gennemførelse af lovforslaget.

Ragnhild Andersen: Der ligger en smuk tanke i forslaget om i anledning af tiåret for Danmarks befrielse at forhøje hædersgaverne til de mennesker, der blev hårdst ramt som følge af krigen og den tyske besættelse, eller til deres efterladte, enkerne og børnene. Vi havde jo i Danmark adskillige, der måtte ofre livet i kampen mod den tyske besættelsesmagt, søfolk, fiskere, værnepligtige, andre patrioter, fanger fra fængslerne og koncentrationslejrene. Vi kan, som det også er blevet sagt af andre her i dag, ikke give dem det liv tilbage, som de mistede; vi kan kun værne om deres minde og påskønne deres indsats ved at mildne kårene for deres efterladte og for dem, der blev medtaget for livet gennem svær invaliditet.

Bedst ville det uden tvivl være, om vi i anledning af tiåret kunne give befolkningen det løfte, at det, vi oplevede i de 5 forbandede år, aldrig mere skulle gentage sig, sådan som så mange mennesker har ønsket at folketinget skulle gøre det ved at afvise den tyske genbevæbning og ved at lade befolkningen i hvert fald være medbestemmende med hensyn til spørgsmålet om Vesttysklands genoprustning og medlemskab af NATO. Desværre viser de forudgående forhandlinger i folketinget i dag, at vi ikke kan give besættelsestidens ofre forventning om, at folketinget vil forhindre, at Tysklands genoprustning går sin gang, og ej heller at Tyskland kommer ind i NATO.

Det føles bittert og er jo bittert, at netop samme dag, som man behandler et forslag

om at forhøje hædersgaverne til de af besættelsestiden ramte, behandler man forslaget om, at tyskerne påny skal have våben og være vore våbenbrødre.

Selve lovforslaget har sin begrænsning dels derved, at forhøjelsen af hædersgaverne ikke er stor i sig selv — det er en beskeden forhøjelse — dels derved, at kredsen er begrænset til de allerhårdst ramte og til enkerne og børnene. Der er jo en hel del mennesker herudover, som, selvom de ikke kommer ind under gruppen de mest invaliderede, har fået hårdt og varigt mén som følge af besættelsen eller som følge af frihedskampen, mén, som gør det vanskeligt, ja, i nogle tilfælde umuligt for dem at klare sig nogenlunde i livet efter det, der er overgået dem. Jeg vil gerne henlede den højtærede socialministers opmærksomhed på dette spørgsmål og bede socialministeren være opmærksom på de problemer, som fra tid til anden opstår for netop de mennesker, der ikke hører til de hårdst invaliderede, men som alligevel har deres vanskeligheder som følge af deres oplevelser i besættelsesårene. Jeg stiller ikke dermed forslag om at ændre lovforslaget, men opfordrer den højtærede socialminister til at være forstående overfor disse problemer.

Derudover vil jeg gerne spørge den højtærede socialminister, om jeg ikke har ret, når jeg ikke tager socialministerens tavshed ved den foregående sags behandling som udtryk for, at ministeren ikke også vil se med velvilje på de sømandsfamilier, som jeg omtalte. Det har jo betydning, at man gennemfører en lov som denne om forhøjelse af hædersgaverne, men man må også have opmærksomheden henvendt på de problemer, der foreligger herudover.

Søren Olesen: Jeg kan anbefale denne meget beskudne forhøjelse af hædersgaverne.

Socialministeren (Strøm): Jeg takker samtlige ærede ordførere for den venlige tilslutning til lovforslaget.

Det ærede medlem fru Ragnhild Andersen spurgte mig, om jeg ikke havde opmærksomheden henvendt på nogle problemer, som det ærede medlem havde omtalt under behandlingen af den foregående sag. Jo, det har jeg; jeg har min opmærksomhed hen-

[Socialministeren.]

vendt på alle sådanne problemer. Hvor jeg kan være medvirkende til på de sociale områder at række en hjælpende hånd, vil jeg se på spørgsmålene; men dette lovforslag skal ikke forstås som andet end det, det er: en hilsen og tak til de medborgere, som blev hårdest ramt under krigen og besættelsen, og som oppebærer hædersgave — en hilsen og tak i anledning af 10 års dagen for befrielsen. De øvrige problemer er jeg selvfølgelig villig til at se på og tage op, sådan som rækkefølgen nu kan blive.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg (om hjælp til enlige mødre, inddrivelse og udbetaling af børnebidrag m. v.) har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om indskrænkning i adgangen til at anvende pap og andre erstatningsmaterialer i skotøj har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 15. april, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om forlængelse af lov om statens materialprøveråd.

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov nr. 280 af 30. juni 1922 om menighedsråd.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om straf for folkedrab.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov nr. 241 af 4. juni 1947 om en dansk besættelsesstyrke i udlandet.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov nr. 276 af 18. juni 1951 om forsvarrets ordning (sammensætningen af værnene, korpserne m. fl.).

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov nr. 277 af 18. juni 1951 om forsvarrets ordning (personellet ved værnene, korpserne m. fl.).

7) *Første behandling af:*

Forslag til lov om statsgaranti for lån fra Kreditforeningen af Kommuner i Danmark til færøske kommuner.

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om støtte til nybygning af færøske fiskerfartøjer m. v.

9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser.

10) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om udlån til visse industrivirksomheder.

11) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om grundforbedring.

12) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov nr. 98 af 31. marts 1954 om udlån til afsætningsvirksomheder m. v. indenfor fiskerhvervet.

Mødet hævet kl. 17⁴⁰.

94. møde.

Fredag den 15. april kl. 10.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til lov om forlængelse af lov om statens materialprøveråd.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3461).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 101 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Dernæst foretoges:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov nr. 280 af 30. juni 1922 om menighedsråd.

(Første behandling findes i tidenden sp. 512; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 499).

Udenfor betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, de stillede ændringsforslag og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredie behandling sattes til forhandling under eet.

Ordføreren (Lysholt Hansen): Udvalget har holdt 6 møder og har modtaget 3 deputationer samt haft samråd med kirkeministeren.

Der er i udvalget enighed om at indstille lovforslaget til vedtagelse med de 3 ændringsforslag, der er stillet af ministeren.

Ændringsforslagene nr. 1 og 3 har til hensigt at fastslå, at menighedsrådet afgør, om et medlem, der er straffet eller bliver straffet i valgperioden, skal udelukkes af menighedsrådet.

Ændringsforslag nr. 2 imødekommer et ønske om, at et menighedsråd af rådighedsbeløbet kan yde bidrag til formål, der vedrører stiftet som helhed. Jeg understreger, at der ikke hermed pålægges en pligt til at yde bidrag til sådanne formål, men at det helt overlades til det enkelte menighedsråds afgørelse, om man vil yde noget eller ej.

Med hensyn til rådighedsbeløbets anvendelse er der iøvrigt enighed i udvalget om, at der i menighedsrådene må tages tilbørligt hensyn til de ønsker, som et eventuelt mindretal i menighedsrådet må have om også at få del i rådighedsbeløbet.

Udvalget har ligeledes drøftet det meget udviklede system med de forskellige kirke-regnskaber. Der er enighed om, at en forenkling er ønskelig, og den må helst komme så hurtigt som muligt. Som det fremgår af bilaget til betænkningen, er den højtærede kirkeminister selv inde på samme tankegang.

Endelig har udvalget grundigt drøftet spørgsmålet om kirkeministeriets udvidede adgang til besættelse af visse præsteembeder. Man er klar over, at den nuværende ordning næppe åbner mulighed for en fyldestgørende løsning af de problemer, der er i forbindelse hermed. Der er enighed om, at det sikkert vil være rigtigt nærmere at overveje, hvorledes disse problemer bedst kan løses, men at det ikke kunne ske i forbindelse med denne revision af loven.

Med disse bemærkninger skal jeg på udvalgets vegne indstille lovforslaget til vedtagelse med de foreslåede ændringer. Også på mit partis vegne skal jeg anbefale vedtagelsen.

Jeg vil derudover gerne sige et par ord i